

Barlangtani Intézet
D-1989-19.
* Könyvtára *

A RÓZSADOMBI KINIZSI
BARLANGKUTATÓ ÉS HEGYMÁSZÓ SPORTEGYESÜLET

1989. ÉVI
KUTATÁSI JELENTÉSE

A jelentés készítették:

(Leél-Össy Szabolcs)

okl. geológus
SE elnökhelyettes

(Adamkó Péter)
kutatás vezető
SE elnöke

1990. március

József-hegyi barlang:

Sportegyesületünk az 1989. évben a 4300 m hosszban feltárt barlangban feltáró, állagmegóvó és világítás kiépítési munkálatokat végzett.

Feltáró kutatás:

A barlang Reptér és Túlvilág szakaszain a több ízben próbáltuk a szűkületet átvésni, de ez elektromos áram hiánya miatt kézi erővel nem sikerült. A jelzett szakaszokon erős huzat érezhető a szűkületekből, ezért feltárásainkat továbbra is ezekre a szakaszokra koncentráljuk. Megnehezíti a feltárást, hogy a kutatott pontig eljutni 2-3 órás fáradságos kúszással, mászással lehetséges. Az év májusában a Belügyminisztérium beruházásával különféle kivitelezők a barlang bejáratánál barlangkezelő ház és lejárati táró készítéséhez kezdtek.

Az évek óta húzódó munka elkezdésének örülni kellett, mivel egyesületünk forszírozta legjobban az illetékeseknél.

A baj abban gyökerezett, hogy a munka kezdetét velünk senki sem egyeztette. A barlangba a táróépítés betonozása közben az év folyamán többször nem tudtunk bejutni. Ez a folyamatos mérésben, kutatásban igen nagy hátrányt okozott. Az előre meghirdetett nyári kutatótáborot is elhalasztottuk emiatt, de a tábor ideje alatt is csak akadályoztatva lehetett bejutni a barlangba.

Az építési földmunka során a főbejárattal szemben júniusban kis üreg nyílt meg. Adamkó Péter és Borka Pál kibontotta, majd leszállt az üregbe és megállapította, hogy a kb. 30 m hosszban feltároló üreg a József-hegyi barlang szerves része, valószínűsíthető, hogy a barlang ezidáig fel nem tárt részeibe visz. A lejtős üreg alját törmelékdugó zárja el, amelyből érezhetően jön a huzat. A központi tábor előtt a járatot megbontottuk, de a betonozási munkák alatt nagy mennyiségű beton folyt be a gondatlan kivitelezés miatt a barlangüregbe, így a nyári tábor alatt csak a befolyt beton kivésését tudtuk elvégezni.

Az említett nyári feltáró tábor a József-hegyi barlangnál történő akadályoztatás miatt a József-hegyi II. számú barlang feltárására fektette a fő hangsúlyt. A barlang aljában két műszakban bontást

végeztünk, de az agyagdugó átvésésére a rendelkezésre álló idő kevésnek bizonyult. A feltáró munkát megnehezítette, hogy a barlangba levegő nem huzatolt és levegő bepumpálásával lehetett végezni a feltárást. A kitermelt törmeléket a Nagypéntek termi depóba helyeztük el. A kutatás csak nagy létszámmal folytatható, ezért év közben a további kutatást a József-hegyi II. számú barlangnál szüneteltettük.

A József-hegyi barlangban az 1989. év folyamán a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium Barlangtani Intézete megbízásából Dr. Czajlik István vízkémiai analízálásra folyamatosan csepegő és beszivárgó vizeket gyűjtött. Leél-Össy Szabolcs a barlang különféle pontjain kristálytani megfigyeléseket végzett, melyből doktori disszertációját kívánja megírni.

Állagmegóvó munkálatok:

Tekintettel az év augusztusában Budapesten megrendezett X. Nemzetközi Szpeleológiai Konferenciára, egyesületünk tagjai a Kinizsi pályaudvaron a Fagylaltos barlangszakaszban és a Vár teremben a jelzett utakat újból építették.

A konferencia alkalmából a barlangba mintegy 300 látogatót kísértünk le, öt fős csoportokban. A barlangban károsodás - dacára a nagyszámú látogatónak - nem történt.

Villanyvilágítás kiépítése:

Egyesületünk az 1984-1985. évben a barlang Kinizsi, Fagylaltos, Várterem, Eldorádó, Gipsztemető szakaszaiba villanyvilágítást épített saját erőből. Az elektromos betáplálás a barlang fölött folytatott építkezéshez biztosított elektromos áramforrásból származott. Az építkezés leállítása után az elektromos betáplálás megszűnt. A barlangba beépített berendezések a fokozott párahatás miatt egyszerűen elrohadtak.

Dr. Maróthy László miniszter már 1988-ban ígéretet tett a barlangvilágításának finanszírozására. Sajnos a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumnak közvetlenül nem állt módjában adminisztratív akadályok miatt egyesületünket megbízni a kivitelezés-

sel. A területileg illetékes KÖVIZIG lett a beruházó. A KÖVIZIG igazgatója először maszek vállalkozásnak vette a minisztériumból hivatalosan érkezett utasítást, miszerint egyesületünket kell megbízni a kivitelezéssel.

Hosszú huzavona, kiviteli terv, költségvetés elkészítése után nagy nehezen megszületett az egyezség. Csanádi János okleveles villamosmérnök vezetésével augusztus 10-re befejeződött a barlang I. ütemtervben szereplő villamoshálózatának építése. Amennyiben közvetlen úton, egyszeri céltámogatásként a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztériumtól kaptuk volna az összeget, akkor ugyanannyi pénzből a II. ütemterv szerinti világítást is ki lehetett volna építeni. Sajnos most is bevált régi mondásunk: a barlangot könnyebb feltárni, mint a bürokrácia útvesztőiben kiismerni magunkat.

Természetvédelem:

A József-hegyi barlangot mindig rangjának és természeti értékének megfelelően gondoztuk és kutattuk.

Sajnos, a barlang állami gazdáról, magáról a hatóságról ezt elmondani semmiképp nem lehet. Amíg a KÖVIZIG jogelődje, az Országos Környezet és Természetvédelmi Hivatal Budapesti Felügyelősége a barlangért semmit sem tett, se pro se kontra, addig a jogutód, a KÖVIZIG minden alkalommal csak akadályozta kutató és gondozó tevékenységünket.

A barlang feletti BM beruházásban történő kezelőház és alagút építésének egyeztető tárgyalására több alkalommal a sportegyesület képviselőit nem hívták meg. Tiltakozásunk hatására később bevontak a megbeszélésekbe, de utólag, a már elfogadott és kidolgozott terveket csak késhegyig menő vitában sikerült módosíttatni. Az építés kivitelezésének ütemét nem egyeztették velünk, így fordulhatott elő - amint már írtuk is - hogy az általunk kutatott barlangba amikor szükséges lett volna, több alkalommal nem jutottunk be.

A kongresszus kezdete előtt a KÖVIZIG I. szakasz mérnöksége kampányszerűen megszállta a területet és holdbéli kopár tájat teremtetett a felszínen, az utcára jelentős összegért egy öltöző konténer is biztosított, de kulcsot hozzá nem, így a látogatók a bar-

lang előtti utcaszakaszon öltözködtek.

A kongresszus befejezése után aztán sokáig nem történt semmi! Majd novemberben a KÖVIZIG I. szakasz mérnöksége újból megszállta a területet és többszáz m³ dunabogdányi finom szemcsézetű tájidegen andezit murvát szállítottak fedőréteggként. A munkálatok észlelésekor azonnal tiltakoztunk a KÖVIZIG illetékes előljáróinál. Egyszerűen kinevettek bennünket. Ekkor a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium Barlangtani Intézetének vezetőjéhez, Dr. Tardy Jánoshoz fordultunk, aki a munkálatokat azonnal leállította és a KÖVIZIG-et kötelezte az odaszállított törmelék elszállítására. A leállítás ellenére is tovább folyt a szállítás és a területen történő elterítés. Ekkor határoztuk el, hogy a KÖVIZIG-et a rendőrségen feljelentjük és a nyilvánosság elé tárjuk az ügyet. A TV Híradó első kiadásában Edelényi Gábor a helyszínen forgatott beszélgetését Adamkó Péterrel láthatta ország-világ. Egy hét múlva jött a folytatás. Konkoly János, a KÖVIZIG igazgatója és Dr. Tardy János, a Környezetvédelmi és Vízgazdálkodási Minisztérium osztályvezetője a TV Híradó szintén első kiadásában ellentmondásba keveredett. Az előző héten Adamkó Péterrel forgatott riportot újból "bevágták" a tévések, valamint a nyári tábor alatt a barlangban forgatott riport egyes részleteit. Az ügyön derült az egész ország. Viszont a murvát nagy kín-keservvel elhordták a felszínről. Helyette megszerveztük a szomszéd utcában folyó csatorna építkezésről a megfelelő anyagot ingyen hozzák az építkezők a területre. Az államnak az andezit murva helyszínre hozatala egymillió hétszáz-ezer forintjába került!!!

Zsindely utcai barlang:

Az általunk feltárt barlang kutatása csak a nyári kutató tábor alatt vált lehetővé, mivel 1988-ban bejárata beomlott. A Pálvölgyi kőfejtő tereprendezésétől kölcsönkapott markológép az omlást igen rövid idő alatt kimarkolta, a barlang előtti terepet elegyengette. A nyári tábor alatt a kutatás két műszakban folyt. Sikerült egy gömbüstöt és néhány méternyi barlangszakaszt feltárni. Sajnos csak kevés kitöltés nélküli barlangszakaszt találtunk. A barlangba légmozgást csak ritkán észleltünk, viszont biztató, hogy végig szépen látható mosott és oldott falak mellett lehetett dolgozni. Ácsolni

nem kellett. Viszont megállapítható, hogy még jelentős törmeléket kell a felszínre juttatni az esetleges eredmény elérése céljából.